

tűntek elő. Az 1,2 m széles, hosszúkás akna a saroktól Ny-i irányba 1,5–2 m-ig volt követhető, itt azonban déli, vékony fala megszakadt, és tovább törmelékes omlás zárta le. Az akna törmelékes betöltését 2,4 m mélységig bontottuk ki; a feltörő talajvíz a további mélyítést megakadályozta.

A kváderfalas akna rendeltetését pillanatnyilag nem tudjuk biztosan meghatározni, azonban legvalószínűbbnek az tűnik, hogy víznyerésre szolgált.

MAGYAR KÁROLY

52. Budapest, I. Mátyás-templom

Kö

2005. május–július között feltárást végeztünk a Budavári Nagyboldogasszony-templom (Mátyás-templom) rekonstrukciójához kapcsolódóan, a templomtól északra a leendő közműárok területén. Az árokban a hosszúságot nyugat felől számolva 2–14 m között a déli szakaszon középkori leleteket tartalmazó útrétegeket tártunk fel. Kb. 14 m-nél a sziklafelszín vízszintes lefaragásán egy ferde, ÉNy–DK irányú, vastag törtköves, habarcsos, a sziklára alapozott falcsontot találtunk. Ettől keletre mintegy 15 m-nél a sziklafelszín függőlegesen lefaragott; 15 és 20 m között egy részben a sziklába vágott, valószínűleg középkori pincerészletet tártunk fel; 20 és 26 m között az É-i metszetsfalat egy faragott köves falazat alkotta. Kb. 28 m-nél a sziklát függőlegesen lefaragták. Ettől K-re a felszínre egy kő-tégla vegyes falazatú, pillérszerű megerősítést tettek. A kettő között a sziklába lépcsőt véstek dél felé. Ennek folytatása már a déli metszetsfal alá húzódott. Talán egy pincelejárathoz lehet, ezt a további kutatásoknak kell tisztázni. A pillérhez K felől az árok hosszában egy néhol rossz állapotú, törtköves, habarcsos falazat kapcsolódott. Kelet felé néhol már csak a faragott sziklafelszín és kövek jelezték helyét. Az árok ÉK-i sarkában kb. 50 m-nél az É-i metszetsfalban törtköves falazat mutatkozott. A falak szerepét, egymáshoz való viszonyát az árokban való elhelyezkedésük miatt nem lehetett megnyugtatóan tisztázni, az újkori építkezések ugyanis a területet erősen megbolygatták.

Munkatársak: Füredi Ágnes régész, Kuczogi Zsuzsanna, Viemann Zsolt és Alibán András geodéták.

B. NYÉKHELYI DOROTTYA

53. Budapest, I. Országház utca 14.

Kö

Az épület földszintjén 2005 novemberében kivitelezést megelőző szondázó feltárást végeztünk. A régészeti és műemléki védetség alatt álló telek nyugati végében pincészig lemenő liftaknát terveztek. A szintsüllyesztést régészeti módszerekkel végeztük. A 20 m²-es árok közepén két egymással összeépített, K–Ny-i irányú, középkori törtköves mészkőfal húzódott. A falakat K-ről É–D-i irányú középkori keresztfal zárta le. Az árok déli felé-

ben, egymás közelében két, sziklára alapozott újkori téglala teherelhárító ív húzódott.

ZÁDOR JUDIT

54. Budapest, I. Rác fürdő

LT, Tö, Kú

A részletes tanulmányt lásd a kötet 109. oldalán!

PAPP ADRIENN

55. Budapest, I. Szent György utca 4., 10.

Kk

2004. október 11. és november 15., illetve 2005. március 16. és augusztus 4. között a Budapesti Történeti Múzeum Középkori osztálya régészeti kutatásokat folytatott a két telken műemléki helyreállításhoz kötődően. 1998–2000 között végeztük el a teljes terület régészeti feltárást. Mostani ásatásunk célja néhány olyan objektum teljes kibontása volt, amelyek az akkori munkák lezárásának idején kerültek elő.

Szent György utca 4.

Befejeztük a 620. sz. akna teljes feltárást. Az akna téglalap alakú, mintegy 3×2 m alapterületű, teljesen a hegyet alkotó márga sziklába vágta, falazott bélése nem volt, alját kb. 146,70 Afm mélységben találtuk meg. Az aknát betöltő törmelék rendkívül gazdagon tartalmazott leleteket a 14–15. sz. fordulójáról, a vizes környezet miatt nemcsak a szokásos kerámia-, csont- és fémleleteket, hanem sokféle fatárgyat és bőrcipőket is. Az aknából előkerült legfontosabb leletek egy ékköves aranygyűrű, illetve egy héber írásjegyeket tartalmazó palatábla-töredék voltak.

Szent György utca 10.

A 2000-ben feltárt 660. sz. aknából déli irányba nyíló barlangüreget kitisztítottuk. Az üreget 15. században behordott szemét (közte sok fahordódarab, fagerendák), illetve az üreg főtéjéről leszakadt sziklatörmelék töltötte ki. Az üreg kb. 8×3 m, nyolcas formájú, feltehetően mesterséges eredetű. Vízpótlása folyamatos. Kibontottuk az akna aljának északi falán 2000-ben talált kőkeretes ajtó elfalazását. Ebben az irányban egy rövid folyosószakasz után egyenes irányba emelkedő lépcsőt találtunk, amelynek fokait a márgába vágta. A lépcső a telek északi szélén hosszan húzódó pince terébe vezet. Külföldi párhuzamok ismeretében a lépcsős lejárattal ellátott aknát a korai zsidónegyed (13. sz. közepe–15. sz. eleje) rituális fürdőjeként („mikve”) határozhatjuk meg.

Teljesen kitisztítottuk a 2000-ben csak részlegesen feltárt mélypince-folyosót. Az enyhe ívvel a várfalak felé futó folyosó a II. (ún. „Anjou-kori”) városhatár alatt ért véget egy lefalazással, amelyen túl egykor egybenyílt a II. városhatár és a jelenlegi várfal között 1999–2000-ben feltárt pincetérrel. A főfolyosó feltárása mellett kibontottunk 4, egyenként kb. 6 m hosszú oldalfolyosót is.